

Liman Sessiz Olmasın..!

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.ereel@canerel.com.tr

Paylaşımı için kendisine müteşekkir olduğum bir meslektaşım, belli ki benzer endişelerle, bu fotoğrafı gönderdiğinde "son yaklaşmalar" tanımı aklıma geldi ilk...

...ardından, Yahya Kemal'in yazdığı, Münir Nurettin'in Hicaz Humayun makamında bestelediği "Sessiz Gemi" isimli efsane eser (); irkildim...

Video: "[Sessiz Gemi](#)"

Birkaç saat sonra başlayacak büyük taşınma işlemi ile, yolcu ulaştırma ile ilgili havacılık faaliyetleri son bulacak Atatürk Havalimanı sessiz kalmasın istedim; anıları da beni yıllar öncesine götürdü...

Mühürdarzade Mehmet Nuri Demirağ beyefendi ile ilgili ilk sistematik araştırmalarımı, T.C.nin ilk tayyare mühendisi Selehattin Reşit Alan araştırmalarım kapsamında, 2005 yılında yapmıştım.

Ne bulmuştum?

Nuri bey ve Selehattin Reşit beyin işbirliğinde Türkiye'nin ilk tayyare etüt atölyesinin temeli, İstanbul'daki Beşiktaş Hayrettin İskelesi'nde, 17 Eylül 1936 günü atılmış, fiilen başlayan tayyare yapımı girişimi sonucu, etüd (Ar-Ge) atelyesini de kapsayacak şekilde, Nuri Demirağ Tayyare Atelyesi (NuDTA) 1 Şubat 1937 günü kurulmuş...

Bu tesiste, Selahattin Reşit Alan başmühendisliğinde, Türk ve Alman mühendislerce (Selahattin beyin M.M.V.1 tayyare prototipine dayalı) tasarlanan Nu.D.36 tayyarelerinin imali sonrası uçuş testleri gerekliliği vardı...

Bu uçuş testleri için gereken uçuş sahası ihtiyacının karşılanması için, Nuri Demirağ tarafından 1.559 dönümlük Elmas Paşa Çiftliği satın alınmış ve "Gök Stadyumu" adında düzenlenerek ilk sivil hava meydanı haline getirilmiş.

Peki, neresi bu Gök Stadyumu?

- *Türk Havacılığının 1911 yılında başladığı, bugün bir kısmı Hava Müzesi arazisi olan Ayestefanos Hava Meydanı yanı...*
- *Birazdan faaliyetinin durdurulacağı ve taşıdığı İST alan kodu kaydırılacak Yeşilköy'deki Atatürk Havaalanı'nın bulunduğu bölge...*

Gök Stadyumu arazisi, soğuk savaş döneminin en keskin sürecinde kamulaştırılarak Yeşilköy Havaalanı haline dönüştürülmüştü.

Şaşırmıştım!

...ama hepsi bu değilmiş; daha şaşıracaklarım olacaktı!

Yıllar sonra "Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Birakanlar" makale serisi hazırlarken bu araştırmamın kapsamı da genişledi, içerikleri hazırladığım sırada İstanbul'da yeni bir havalimanı yapılması konuşulmaya başlanmıştı bile.

Bu girişim, o yıllarda Atatürk adını aldıktan bir süre sonra, bugün tüm dünyada Türk ile özdeşleştirilerek tanınan o yatırım ve işletim modelinin uygulama laboratuvarı ve belki de bu modelin en başarılı örneği olan havalimanı faaliyetlerinin sonlandırılarak aktarılması da konuşuluyordu; liman sessiz kalabilirdi!

MSI ANALİZ

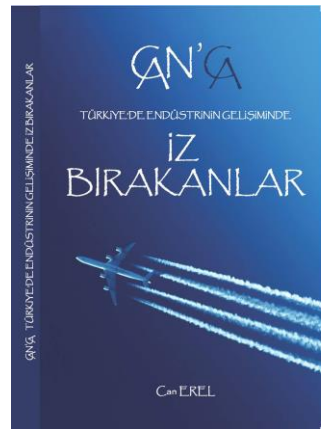
Nuri Demirağ, yoğun yaşam ve zorlu çalışmaları nedeniyle sağlığına dikkat ediyor. İstanbul'da yapılacak 150 milyonluk yeni havalimanı, 2016 yılında hizmete girecek. Ankara'da yapılacak 150 milyonluk yeni havalimanı, 2016 yılında hizmete girecek. Ankara'da yapılacak 150 milyonluk yeni havalimanı, 2016 yılında hizmete girecek.

KAYNAKÇA

1. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
2. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
3. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
4. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
5. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
6. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
7. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
8. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
9. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
10. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
11. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.
12. C. ERGİL, "Türkiye'de Havalimanı İnşaatları", 2012.

Türk havacılığının beşiği bu bölgenin, farklı gerekçelerle üzerinde bir varlık riski yaratarak dönüştürülebileceğini ön görüp, her zaman sahip olmaktan gurur duyduğum "vefa" yaklaşımının da etkisi ile Demirağ makalesinin sonuna yazdım; 2012 yılının ortalarıydı sanıyorum. Bu makale Aralık 2012 yılında MSI isimli savunma havacılığı dergisinde (sayı 88, sayfa 60-68) de yayınlandı; içerik yandaki fotoğrafta...

Ardından, TAV şirketinin de hazırlık aşamasında destek sağladığı ve Mart 2014 içinde ilk basımı yayınlanan "**Can'ca Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar**" kitabımın ilgili bölümünde (sayfa. 76) de aynı endişe ile bu öneri vardı; içerik aşağıdaki fotoğrafta...

76 Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar...

İstanbul'da yapılacak 150 milyonluk yeni havalimanı, 2016 yılında hizmete girecek. Ankara'da yapılacak 150 milyonluk yeni havalimanı, 2016 yılında hizmete girecek. Ankara'da yapılacak 150 milyonluk yeni havalimanı, 2016 yılında hizmete girecek.

Makalede ve kitapta, kısaca İstanbul'a inşa edilmesi düşünülen yeni havalimanı sonrası dönem için isimlendirme ve terkedilecek olanın yeniden işlevlendirilerek havacılığın gelişmesi yönünde faydalanılmasına devam edilmesini önermiştim.

Ne önermiştim?

"Nuri Demirağ'ın sorgulayan, değerlendiren ve paylaşımcı kişiliği, sürdürülebilir ve tamamlayıcı iş birliğine dayalı sistematik ve yenileşimci faaliyetlerinden aldığım esin ile;

- İstanbul'da 150 milyon yolcu nihai kapasitesi ile Yeniköy ile Akpınar köyleri arasındaki 90 milyon metrekaarelik alana 5-6 pistli olacak şekilde 2016 yılında hizmete girmesi planlanan ancak henüz adı konmamış üçüncü uluslararası havalimanına kurtarıcımız ve yüce önderimizin adının verilerek "Atatürk Havalimanı" olarak isimlendirilmesini,
- İstanbul'a üçüncü havalimanı süreci kapsamında tavsiye edilmesinin planlandığı duyumları alınan Yeşilköy'deki havalimanına;
 - o Havacılık ve ilişkili (algılama, mekatronik, gelişmiş malzeme ve yazılım gibi) gelişmiş teknolojileri konusunda eğitim ve temel araştırmalarının yapılacağı bir "Gök Üniversitesi",
 - o İş uçağı ve helikopteri, sportif hava araçları ile ilgili endüstriyel araştırmalar, tasarım, imalat ve BOY faaliyetlerinin yapılacağı "Yeni NuDTA" tesisleri,
 - o Havacılık teknoloji ve ürünleri ile bu alanın düşünsel faaliyetlerine yönelik "Selahattin Reşit Alan Havacılık Enstitüsü ve Müzesi",

de ilave edilerek ve bu arazinin, önceden Nuri Demirağ'a ait Gök Stadyumu (Elmas Paşa Çiftliği) olduğu dikkate alınarak, "Nuri Demirağ Havacılık Parkı ve Havalimanı" adı ile devam edebilmesini ve bu düzenlemeler ile gönüllerde vefa ve dimağlarda girişimin en temel girdilerinden olan "kendine güven" olgusunun daha da gelişeceği günleri umut ederek..."

İlgili alanda otorite sorumluluğu aldığımda da, yıllardır açık kaynakta yer alan bu kişisel görüşümü uygun her ortamda belirttim. Bugün gelinen aşamada, farklı isimlendirmeler ve yapı ile de olsa, önerilerim yönünde kısmî gelişme var; daha fazla olmasını umut ediyorum.

O son yaklaşımlar gibi olsa buranın kaderi, bu havacılık efsanesi tesis "**...demir almasının zamandan!**" istiyorum; yeniden işlevlendirilerek kalsın bizlerle bu havacılık mabedi ve sahip olduğu geçmişle havacılık geleceğimize bir kaynak ve ışık olmayı sürdürsün...

Zaman içinde geçirdiği evrim ve aldığı isimle Türk hava ulaştırmasında ve ilgili teknik hizmetlerde adeta bir mabed konumuna yükselmiş bu tesisin geçmişinde ve bugününde pay ve emek sahibi olanları Can-ı gönülden kutluyorum; ebetiyete intikal edenlere rahmet, bizimle beraber olanlar sağlık diliyerek her birini minnetle anıyorum.

NOT: Havaalanı sertifikasyonu ve terminal ruhsatlandırması sürecinde sorumluluk üstlendiğim İstanbul Havalimanının ilk iki fazı ile beraber tam kapasite devreye girecek olması nedeni ile "**İnançla, Gururla, Aşkla**" başlığını taşıyan bir söyleşiyi tamamlamak üzereyim; onu da yakında paylaşacağım.

KAYNAKÇA :

1. Can EREL; "[Can'Ca Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar](#)" Kitabı; Ankara, Mart 2014.

